

1.5 I pranuar – i përjashtuar

Qëllimi

N përjetojnë nëpërmjet luajtjes së roleve se si, në mënyrë të vetëdijshme apo të pavetëdijshme, përjashtohen nga grupi. Reflektimi për ndjenjat, me të cilat lidhet ky përjashtim dhe përpunimi i mundësive për të vepruar, i përkrahin ata në kompetencat sociale dhe vepruese.

kl. 4–9

60 min.

Materiali:

Kompleti me pesë karta të roleve. Katër karta janë identike, e pesta është ndryshe. (Shih shembullin poshtë.)

Udhëzime:

- Është ndihmuese, nëse N tashmë kanë përvojë me luajtjen e roleve. Rregull i rëndësishëm: Komentet mund të jepen vetëm pas lojës, por jo gjatë lojës!
- Burimi: http://www.fippev.de/t3/fileadmin/fippev/userdaten/PDF/Anti-Bias-Ordner/Diskriminierung_Antibias_in_der_Schule.pdf.

Rrjedha:

- Informacioni për N: Nëpërmjet luajtjes së roleve duhet të paraqitet një situatë, në të cilën katër persona diskutojnë me pasion mbi një temë, kurse personi i pestë është i përjashtuar nga ky diskutim (shih shembullin e mësipërm. Shembuj të tjerë: 4 karta për temën «Pushimet në det», 1 kartë «Pushimet në mal», 4 karta për temën «Telashe me mësuesit», 1 kartë «Përvojat pozitive shkollore»)
- Pesë vullnetarë do të marrin nga një kartë dhe bëjnë një bisedë për të (ku natyrisht së shpejti shihet që dikush flet vazhdimisht jashtë temës në fjalë). Këta pesë N ulen në një rreth në mes; të tjerët ulen rreth e rreth. Luajtja e rolit zgjat jo më shumë se 10 minuta. Në qoftë se ka kohë të mjaftueshme në dispozicion, luajtja e roleve mund të përsëritet me një komplet tjetër të kartave.

Shembull për kartat e roleve

- Reflektim përfundimtar dhe diskutim me tërë klasën rreth pyetjeve kryesore si:
  - Si ndiheshin pjesëmarrësit gjatë lojës, si ndiheni tani?
  - Çfarë kanë parë vëzhguesit/et?
  - Lidhur me mekanizmat e përgjithshëm dhe motivet e përjashtimit: pse ndodhi në lojën
  - tonë përjashtimi dhe çfarë situatash të tjera të përjashtimit dini ju? Si do të mund të shmangej përjashtimi i dhimbshëm?

- Eventualisht njohja e situatave të përjashtimit, të cilat janë karakteristike për shoqërinë tonë; diskutimi i strategjive për t'i ndryshuar këto situata.

1.6 Molekula personale e identitetit

Qëllimi

N pasqyrojnë identitetin e tyre kulturor dhe perceptojnë ngjashmëritë dhe dallimet. Ata njohin përkatësitë e tyre të ndryshme grupore, përkatësinë në grupet e pakicave, apo grupet shumicë dhe përvojat e lidhura me to.

kl. 4–9

45–90 min.

Materiali:
Fletë pune: molekula e identitetit
(shih më poshtë).

Udhëzim:

Burimi: Sipas «A World of Difference»; Institute Training Manual, ©1994 Anti-Defamation League.

Rrjedha:

- N marrin fletën e punës «Molekula ime personale e identitetit» dhe mësojnë se për çfarë po bëhet fjalë. Në një diskutim të shkurtër me klasën dhe më pas individualisht, ata mendojnë rreth grupeve të ndryshme të cilave e ndjejnë se u përkasin.
- Në vazhdim shkruajnë emrin e tyre në qendër të rrethit dhe pastaj, në qarqet rreth e rreth, emrat e grupimeve të ndryshme, të cilave ata e ndjejnë se u përkasin (familja, shkolla, koha e lirë; të afërmit në vendin e prejardhjes, chat-grupet, Facebook miqtë/mikeshat etj.).
- Në një hap të dytë, M zhvillon një «ushtrim-ngritjeje» për t'i bërë të dukshme përkatësitë grupore. M i thërret disa grupe të mundshme, si («klubi i futbollit», «të afërmit në vendin e prejardhjes» etj). Nxënësit/et, grupi i të cilëve thirret, ngrihen në këmbë dhe, ndoshta, japin një koment të shkurtër. Pastaj thirren edhe kategoritë që nuk janë emërtuar, por që gjenden në fletë.
- Në hapin e tretë, N formojnë ekipet dyshe (mundësisht me dikë me të cilin, përndryshe, nuk kanë shumë kontakte). Secili ekip diskuton se cilat grupime dhe përkatësi kanë ndikuar veçanërisht, çfarë ndikimi kishin personat e ndryshëm në ngjarjet shoqërore, politike, personale dhe çfarë ndikimi kanë në mjediset e ndryshme jetësore (në familje, në kohën e lirë, në kulturën dhe traditat kombëtare). Ku qëndron rëndësia e veçantë dhe vlera e të qenit anëtar i këtij grupi, çfarë e bën të lehtë apo të vështirë të jesh anëtar i këtij grupi? Nxitjet për diskutimet në dyshe duhet të caktohen paraprakisht.
- Fundin e sekuencës e krijojnë reflektimi me tërë klasën. Shtysat për këtë qëllim:
  - Cilat ishin pikat kryesore që keni diskutuar në grupet dyshe?
  - A ka përjetuar ndokush diçka të re ose të papritur rreth vetes?
  - A ka vënë re ndokush diçka interesante gjatë ushtrimit të ngritjes në këmbë ose gjatë diskutimit në grupet dyshe (p.sh. sjellje të veçanta gjinore apo sjellje të veçanta për sa i përket moshës.)?
  - Cilat përkatësi grupore mund të përjetohej si problematike dhe të dhimbshme?